

3406), a když správce podstaty tak učiní, má živn. úřad pouze zkoumati, zda formální předpoklady složení živn. oprávnění dle konkursního řádu předepsané nastaly, t. j. zda podnik právoplatně do úpadkové podstaty byl pojat, zda v tom směru existuje právoplatné usnesení věřitelstva a zda správce úpadkové podstaty platně byl ustanoven.

Z hořejších vývodů vyvodí se důsledky ohled. členství a ohledně zaplacení inkorporační taxy samy sebou. V případech odst. 1. až 3. § 56. živ. ř. provozuje nástupce vlastně novou živnost, stává se tudíž nově členem společenstva a je povinen inkorporační poplatek zaplatiti. V případech odst. 4. až 6. je však členství vdovy, dětí, pozůstalostní a konkursní podstaty pokračováním členství původního, a nejsou tudíž tito nástupci povinni platit inkorporační poplatek; ovšem, že jiné členské povinnosti plniti musejí. Toto členství však trvá pouze po dobu vdovství, do nabytí zletilosti, po dobu provádění konkursního a pozůstalostního řízení. Po této době pokračování v členství zaniká, a kdyby poté vdova nebo děti živnost provozovaly, jsou povinny ji ohlásiti nebo za koncesi žádati a stávají se vlastním jménem členy společenstva a jsou proto také povinny inkorporační taxu poté zapravit. Ohledně vdovy a dětí po zůstaviteli, který provozoval svobodnou živnost, stanoví (nově) § 115. odst. 3. v druhé větě:

»Stanovami společenstva mohou také vdova a k dědictví oprávnění potomci majitele svobodné živnosti od opětného placení poplatku za přijetí osvobození býti, když provozování téže živnosti po smrti živnostníkově opoví a provozování toto jeví se býti pokračováním podniku dřívějšího.«

Ustanovením tím měla býti urovnána nespravedlnost, která spočívala v tom, že vdova a děti při koncesované a řemeslné živnosti nebyly povinny inkorporační poplatek platiti, kdežto při svobodné živnosti následkem vlastní opovědi tato povinnost dle zákona nastala. V zákoně se ovšem snad přehlédnutím šlo dále v tom směru, že není v § 115. živ. ř. obmezení časové, t. j. po dobu trvání vdovství neb do zletilosti, takže při svobodné živnosti vdova i děti měly by výhodu, že by nemusily platit inkorporační poplatek ani po opětném provdání, potažmo po nabytí zletilosti. Toto přehlédnutí však bylo opraveno ve vzorných stanovách v § 15., kde takovéto obmezení je výslovně uvedeno.

(Dokončení.)

ZPRÁVY.

Dr. František Ladislav Chleborád. Dne 24. listopadu t. r. slaviti bude v ruském Petrohradě sedmdesáté narozeniny muž, který na obratu let 60tých a 70tých zaujímal v národohospodářském i sociálním hnutí českém jedno z míst nejpřednějších. Dr. Chleborád, rodem z Haber u Čáslavě, studoval gymnasium nižší v Nēm. Brodu a vyšší

i práva v Praze, kde byl současně vychovatelem zprvu v rodině známého pražského sládka Scharyho a potom u hrabat Desfoursů; záhy se jal zabývat studii národohospodářskými. Od listopadu 1867 Chleborád, 28letý, stal se rádcem i vůdcem českého hnutí dělnického, jemuž vytkl za cíle: bratrství všeho českého dělnictva bez rozdílu zaměstnání, zlepšení hmotných poměrů a zvýšení vzdělanostní úrovně, a za prostředky k tomu spolčování, zakládání záložen, spolkových továren, konsumních spolků, pomocných jednot, živnostenských družstev, aby tak dělnictvo vlastním přičiněním i sdružováním dosáhlo blahobytu, jakému se těší buržoasie. A sociální účel spojován byl s národním: Nám Čechům jedná se o vydobytí ztraceného průmyslu, o zjednání nadvlády průmyslu domácímu nad průmyslem cizím. Jsme národem hlavně rolnickým. Rukodělnictví, továrnictví, obchod a tržba jsou v rukou cizích. Pro zvelebení kapitálu cizího, všude jinde, jenom ne v Praze utráceného, mozoluje naše dělnictvo a odnárodňuje se jeho potomstvo. Co nevyplnilo zde naše podnikatelstvo, to nechť rozluští spojené dělnictvo, hlásal 1868 Chleborád ve spisku, vydaném »na památku slavnosti základu položení k národnímu divadlu«. Jeho hlavně podnětem a přičiněním nastal horečný ruch družstevního podnikání konsumního i výrobního, ruch, v němž bylo mnoho ukvapeného, nedost uváženého a důsledně prováděného, příliš mnoho rozptýleného a romantického. Úpadek byl neodvratný, a Dr. Chleborád tak rychle, jako se stal slaveným a zbožňovaným miláčkem národa, stíhán kletbami, pomluvami a nenávisť. Odstoupil z veřejné činnosti, sám finančně téměř se zničiv, a po letech vystěhoval se dokonce z Čech na Rus. Chleborád byl i spisovatelsky velmi plodný: vydal mnoho menších spisů populárních i agitačních, větší spisy jsou zejména Soustava národního hospodářství politického (v Praze 1869) a Boj o majetek (v Brně 1884). O jeho sociálně národní činnosti kolem let 1860—70tých zevrubně a živě pojednává prof. Dr. Horáček ve svých »Počátcích českého hnutí dělnického« (v Praze 1896). Bylo by zajímavě zvědět, jak Dr. Chleborád po letech sám nyní se dívá na přímo meteorovou minulost svých mladých let — máme málo mužů, kteří by do 33. roku svého prošli všemi stadii vrtkavé popularity od vystoupení z neznáma přes vrcholy oslav a zbožňování masami k pronásledování a zapomenutí. A neubráníte se dojmu, že, byl-li dříve přepjat entuziasmus, tím bezdůvodněji bylo potom křivděno, když výlučně na bedra jednotlivce bylo svalováno, co bylo důsledkem celkových poměrů i mravních kvalit, a že také zde zbývá nám leccos odčinití a napravití.

„Národnostní država a měna obyvatelstva na Moravě a v (rakouském) Slezsku.“ V letošním Národopisném věstníku českoslovanském, jejž vydává Společnost národopisného musea, uveřejnil prof. Antonín Boháč vysoce zajímavé stati o přirozené měně obyvatelstva na Moravě a ve Slezsku, v nichž na základě pečlivého seskupení a zpracování statistických dat dospívá k závěru, že v protivě k Čechům celková bilance českého národa na Moravě a ve Slezsku jest utěšená a že, i když určitý zlomek českého lidu se odnárodní, s čímž počítati dlužno, přece jen v obou zemích české obyvatelstvo poroste rychleji nežli německé a že německá kvota bude značně klesati i dále, tak jako klesala v letech